

Valvaka i Minsk,

Vitryssland 2 mars 2003

Valvakan improviseras på en pizzeria i Serebrjanka i utkanten av Minsk i Vitryssland. Betongen står tät utanför de öst-gröna spegelfönstren, och innanför råder modern ranch-stil med träpaneler och vagnshjul. Men den där valvakskänslan av att allt är gjort och att det är bara att vänta in resultatet infinner sig inte. Riksdagsledamot Cecilia Wigström (fp), Tobias Ljungvall och jag från Silc väntar sedan ett par timmar framför MTV och undrar varför rösträkningen tar så lång tid.

Våra vänner från Civil Forum – ett liberalt ungdomsförbund utan moderparti och som Silc har samarbetat med sedan 1998 – är fortfarande ute vid vallokalerna för att få siffrorna från var och en av dem. Kanske kanske kan de se till att rösträknarna inte lyckas fuska bort resultatet. Men när vi såg dem sist var de pessimistiska.

För två och ett halvt år sedan lyckades dock deras parallella rösträkning visa att ordföranden i Civil Forum, Vladimir Novosiad, vunnit valkret-

majoriteten mandat är dock inte aktuellt i någon av församlingarna. De vitryska väljarna är inte tillräckligt mobiliserade och oppositionen är för liten. I hela landet finns det bara 28 000 kandidater till 27 000 mandat i olika lokala församlingar. I Minsk är det dock konkurrens om alla de 55 mandaten till stadsfullmäktige, även om det inte finns oppositionella att rösta på i alla valkretsar.

Civil Forums två kandidater i Minsk, Sergei Kazlovski och Alexander "Sasja" Melnikov, som arbetar som assistenter åt Vladimir i parlamentet, är dock tydligt i opposition och har fått svåra konkurrenter.

Sergeis motkandidat är överstelöjtnant i den vitryska polisens spetsnas-trupper. Hans viktigaste aktivitet i valrörelsen var att bjuda till en uppvisning i hur man krossar tegelstenar med huvudet. Han klarade tre på en gång, medhjälparna bara en var. Sasjas motkandidat är rektor på en skola för hörselskadade och kan läsa på läpparna. Vid ett av

"Problemet är att de inte får bevaka urnorna på nätterna. I natt var de därför runt på de olika lokalerna för att se om de kunde upptäcka något utifrån. I en av vallokalen var ljuset tänt och på morgonen var sigillet på urnan uppbrutet. Det låter som en dålig historia."

sens mandatet till parlamentet, och sedan dess är han en av två i parlamentet som är öppet oppositionell mot president Lukasjenka.

Utmaningen för Civil Forums valarbetare ligger i att förhindra valkommissionerna från att lägga i falska röstsedlar i urnorna genom att bevaka dessa från åtta på morgonen till åtta på kvällen under de fem dagar som förhandsröstningen pågår och under själva valdagen. De prickar av alla som röstar för att senare jämföra med antalet röstsedlar vid rösträkningen. Problemet är att de inte får bevaka urnorna på nätterna. I natt var de därför runt på de olika lokalerna för att se om de kunde upptäcka något utifrån. I en av vallokalen var ljuset tänt och på morgonen var sigillet på urnan uppbrutet. Det låter som en dålig historia.

Det är förhandsröstningen som är nyckeln för att de lokala valkommissionerna ska kunna se till att de regeringsvänliga kandidaterna vinner så många mandat som är absolut möjligt. Att de ska förlora

hans valmöten ställde sig Vladimir mellan honom och kampanjchefen som rödde konstigt på munnen. Rektorn slutade prata från podiet och visste plötsligt inte vad han skulle säga.

Den vitryska regeringens makt vilar just på att de valda församlingarna fylls med denna typ av ledamöter som garanterat inte kommer att ta några strider eller arbeta för reformer. Deras inaktivitet gör att regeringen och presidenten kan bestämma allt. Och ju längre tiden går på kvällen desto mer anar vi att även medborgarna i Serebrjanka kommer att representeras av två politiska halvfigurer. Inte för att de blivit folkvalda, utan för att regeringen valt dem.

Några dagar före valet besöker vi centrala valkommissionens sekreterare för att prata om förut-sättningarna för dem som vill ställa upp i valet. Han är full av tillförsikt, men erkänner att det kan uppstå små problem lokalt i valnämnderna. Tyvärr kan han inte göra mycket åt detta från kommissio-

